

NOTARUL OCTAVIAN POP (1891-1961)

Emil STOIAN¹

LE NOTAIRE OCTAVIAN POP (1891-1961)

RÉSUMÉ

Le comitat de Făgăraș a été le vrait berceau du romanism transylvain. Un grand nombre d'intellectuels de prestige s'y sont distingués, parmi eux aussi le notaire Octavian Pop de Copăcel – Făgăraș.

Mots-clés: dr. Octavian Pop, notaire, Dâmboiu, Sebeș, le comitat Făgăraș.

Deschiderea ideologică ce a urmat anului 1989 a făcut posibilă dezvoltarea cercetărilor genealogice și bibliografice, atât de importante pentru a scoate la lumină oameni și familii reprezentative pentru patrimoniul nostru istoric și cultural.

Țara Făgărașului, adevărat leagăn al românismului și obârșie a multor familii care au dat țării oameni de aleasă valoare², conservă încă un corpus impresionant de documente de interes genealogic și istoric. Căutând acte referitoare la una din ramurile făgărășene ale primarului Ioan Stoian din Bran (1836-1922), am descoperit o serie de documente privind familia Dâmboiu din localitatea Șebeș, fostul comitat Făgăraș.

Începuturile acestui neam românesc sunt anterioare începutului veacului al XVII-lea³, fiind făcute mențiuni în lucrările lui Ioan cavaler de Pușcariu: „Dimboi de Sebeș și Roman Szavu din Siebesiu, în distr[ictul] Fogaraș au litere de la G. Bethlen de [la] a[nul] 1628, de la G. Rákoczi de [la] a[nul] 1635 și genealogia de [la] a[nul] 1793 în Sebeș – 10 p[ater] fam[ilii] (ramuri-n.n.)”⁴; „Roman et Dimboi în comuna Sebeșiu. Bethlen Gábor, 1628 – 10 patrifamilie. Dimboi de Sebeș boeronale de la G. Bethlen, din anul 1628, și o genealogie din anul 1793”. De asemenea, același autor publică un document înregistrat de „Comisiunea mixtă, civilă și militară”, emis „la 8 iulie 1843 pentru cercetarea nobilității a 98 de familii boeronale din districtul Făgărașului încorporate la granița militară a Regimentului I român din Orlat”, înscris care atestă că „Iuon Dâmboi din Sebeș, în numele familiei, înaintează un extras urbarial din anul 1699, eliberat de scaunul de judecată din Făgăraș în anul 1792, prin care se

---

¹ Notar public, doctor în istorie, Bran; e-mail: stoiancoriolan.emil@gmail.com.

² Ioan Grecu, Ioan Funariu, Lucia Baki Nicoară, *Personalități din Țara Făgărașului (1800-prezent)*, Ediția a 2-a, Făgăraș, Editura Mesagerul de Făgăraș, 2015, 506 p.

³ I. Dâmboianu, *Arborele genealogic al Familiei Dîmboi din comuna Sebeș, districtul și județul Făgăraș*, mss., București, iulie 1959, Arhiva Emil Stoian, Bran. Aduc sincere mulțumiri rudelor mele de filiație paternă, dr. Ileana Pop (n. 7 iunie 1923) și dr. Dan-George Bretin (n. 18 octombrie 1952) pentru informațiile și documentele puse la dispoziție.

⁴ Ioan cavaler de Pușcariu, *Date istorice privitoare la familiile nobile române*, Partea a II-a; *Familiile nobile române în ordinea alfabetică*, vol. I-II, Ediția a II-a, Cluj-Napoca, Editura „Dragoș Vodă”, 2003, p. 81.

adeverește că scrisoarea de înboierire dată de Gabriel Bethlen în anul 1628, pe numele Roman Savu și Onea Dâmboiaia, a fost probată cu martori în fața aceluia scaun”⁵.

Cunoaștem că din căsătoria lui Daniel Dâmboi (1808-1868), agricultor din satul Sebeș, cu Catalina Rinea (1812-1839) din comuna Hârseni, au rezultat șase copii: Roman (1832-1914), Neculae, Ioan, Iosif, Ana, Rafira.

Urmărind ramura lui Roman Dâmboi/u, vedem că acesta a fost preot greco-catolic în localitatea Sebeș, comitatul Făgăraș, iar în urma căsătoriei sale cu Șiarica Ursu (1833-1913) din comuna Mărgineni, au rezultat patru copii: Valeriu, Isidor, Margareta și Silvia.

Margareta Dâmboiu s-a căsătorit cu Mateiu Bârsan și a avut pe Maria-Virginia Bârsan (Genica), născută în anul 1890 la Beclean. Virginia, după divorțul cu Eugen Munteanu, se recăsătorește cu dr. Octavian Pop, funcționar administrativ. În urma căsătoriei s-a născut Ileana Cornelia Pop.

Octavian Pop s-a născut la 28 iunie 1891 în comuna Copăcel, județul Făgăraș, având ca părinți pe Dumitru Pop (1857-1912), învățător, de religie greco-catolică, și mama Cornelia Stoian (1869-1956) din Bran, ei fiind căsătoriți în 1885. A avut încă trei frați: Valeria (n. 3 noiembrie 1886); Ioan (n. 3 noiembrie 1890-d. 1918); Emilian (n. 19 decembrie 1896-d. 26 decembrie 1896).

Octavian Pop își ia bacalaureatul în 1910, la prestigiosul Liceu „Andrei Șaguna” din Brașov și licența la Facultatea Teologică Greco-Catolică.

Tot în 1910, se înscrie la Universitatea de științe Francisc Iosif din Cluj⁶.

Este diplomat al Școlii administrative, profilul notari. Din 14 aprilie 1927 este doctor în Drept al Facultății din Cluj.

Asemenea altor români, în timpul Războiului de Întregire a Neamului (1916-1919), se retrage cu Armata Română, făcând întreaga campanie 1916-1919. După demobilizare își continuă studiile.

Din cei trei membri ai familiei care s-au înrolat în Armata Română pentru făurirea României Mari, cumnatul V. Dâmboiu, soțul Valeriei, sergent în Regimentul 46, fost contabil la Fabrica Bragadiru, cade la datorie în 1917 pe frontul de la Oituz, iar fratele, sublocotenent Ioan Pop, din Regimentul „Avram Iancu”, moare în timpul înaintării spre Budapesta⁷.

În timpul războiului a funcționat la Spitalul Diviziei din Sascut și ca reprezentant al Armatei Române la Crucea Roșie Americană.

Încă din anul 1920, intră în administrația publică, având cel mai mic grad – practicant administrativ. Cu tenacitate și competență ocupă funcții importante în ierarhia administrativă: pretor, secretarul Prefecturii, notar județean la Prefectura Făgăraș până în 1924, prim notar la primăria urbană Baia Mare, șef serviciu și subdirector până în 1930, secretar general al județului Satu-Mare, cu grad de subdirector cl. I, până în 1938, director de serviciu la Rezidența Regală Cluj, cu grad de director cl. II.

---

⁵ I. cavalier de Pușcariu, *Fragmente istorice despre boierii din Țara Făgărașului*, Ediția a II-a, Cluj-Napoca, Editura „Dragoș Vodă”, 2006, p. 587, 597-598, 660.

⁶ Index (carte de student) 12 septembrie 1910, traducere din maghiară. Arhiva Emil Stoian.

⁷ Dr. Octavian Pop, *Memoriu, 19 iunie 1945*, mss., Brașov, p. 1.

Între 1922-1924 a funcționat ca profesor titular la Școala de notari din Făgăraș.

Potrivit memoriului amintit mai sus, a elaborat mai multe lucrări cu caracter administrativ: „Regulament de organizare al servici[i]lor și al exploatării bunurilor orașului Baia Mare”, 420 p.; „Regulamentul stațiunii climatice Baia Mare”; „Regulamentul de ședințe al Consiliului județean”; „Regulamentul tip pentru organizarea serviciilor de la notariate”; „Regulament pentru organizarea serviciilor județului Satu Mare”; „Regulamentul tip de hornărit”; „Regulamentul tip de edilitare pentru comunele rurale”; „Studiu asupra drepturilor românilor din județul Satu Mare trimis Ministerului Internelor Nr. 1931/1932”; „Rapoarte generale despre situația județului Satu Mare scoase din broșuri”; colaborator la „Monografia județului Satu Mare și realizările sub dominația românească”; „Regulamentul de funcționare a serviciului M.O.N.T. de la ținut”, „Colecția de jurisprudență administrativă”; „Regulament de organizare a Serviciilor Prefecturii județului Brașov”; „Regulament pentru organizarea și funcționarea atelierului mecanic al Prefecturii Brașov”; „Regulament pentru organizarea pompierilor rurali” ș.a.⁸

Pentru meritele sale profesionale și serviciul credincios țării, Pop Octavian, secretar la Prefectura Făgăraș, primește la 9 noiembrie 1922, prin decretul semnat de Regele Ferdinand I, **Ordinul Coroana României în grad de Cavaler**, iar la 16 aprilie 1930, fiind prim notar al comunei urbane Baia Mare, județul Satu Mare, este numit membru al **Ordinului Coroana României în grad de Ofițer**⁹.

În tot timpul vieții a păstrat legături strânse cu ramura de rude dinspre mamă, care provenea dintr-o veche și numeroasă familie ce locuia în vecinătatea Castelului Bran. Emilian Stoian, unul dintre verii săi, își amintește că „într-o frumoasă seară de vară, noaptea după orele zece, Octavian Pop, care avea o voce frumoasă și deosebit de puternică, în parcul din fața castelului a cântat aproape un ceas cântece vechi românești. În liniștea sacră a acelei nopți cu lună, cântece ca «Pe Mureș și pe Târnave», «De-ar fi mândra-n deal la cruce» au ajuns până în iatacul Reginei Maria, care, impresionată, a ieșit în balconul dinspre lac pentru a auzi melodiile acestei romantice și nemaîntâlnite balade.

A doua zi a trimis pe aghiotant să se intereseze cine era acel tânăr trubadur, căruia a ținut să-i trimită regalele sale felicitări”¹⁰.

În anul 1947, prefectul județului Brașov dispune îndepărtarea sa din administrație, pe motiv de „reducere de cadre”. Obține o pensie de boală și apoi de vârstă, iar în septembrie 1961 se stinge din viață.

Fiica, Ileana Cornelia Pop, s-a născut în 7 iunie 1923, a absolvit liceul Princesesa Ileana din Brașov, promoția 1942, și a urmat Facultatea de Medicină Cluj-Sibiu, între 1942-1948. A fost medic pediatru la Spitalul de Copii Brașov (1949-1956) și la Spitalul de Boli Infecțioase Brașov (1956-1983).

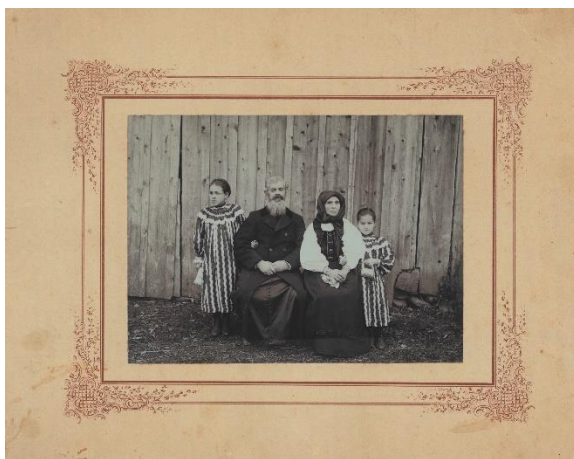
⁸ *Ibidem*, p. 2-3.

⁹ Actele originale se găsesc în Arhiva Emil Stoian.

¹⁰ E. Stoian, *Regina Maria în amintirile Branului*, Baia Mare, Editura MARIST, 2015, p. 64; Idem, *Genealogia Familiei Stoian din Bran*, mss.

Din căsătoria (1949) cu dr. Gheorghe Bretin a rezultat un copil – dr. Dan Gheorghe Bretin (n. 1952), medic stomatolog, în prezent cu domiciliul în Germania, căsătorit și având doi copii: Georg (n. 1983) și Alexander (n. 1988).

Complexitatea istorică deosebită, precum și importanța genealogică a familiei Dâmboiu din Țăra Făgărașului sunt argumente care vor conduce la realizarea unui studiu istorico-genealogic amănunțit.

Ipostaze

